

Den 31. maj 2007

Forlig om fødevarekontrollen

Som opfølgning på den uafhængige ekspertundersøgelse af fødevarekontrollen blev der i januar 2007 nedsat en ministeriel arbejdsgruppe, der skulle komme med et oplæg til politisk beslutning om den fremtidige indretning af fødevarekontrollen.

Regeringen er sammen med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten som opfølgning herpå enige om et tre-årigt forlig om fødevarekontrollen. Målene er, at færre mennesker bliver syge af den mad, de spiser, og at flere virksomheder overholder reglerne. Borgerne skal således i højere grad føle sig trygge ved de fødevarer, de køber i butikker og på restauranter. Der lægges vægt på en fødevarekontrol af høj kvalitet. Det er fortsat fødevarevirksomhedernes ansvar at overholde lovgivningen, men fødevarekontrollen skal sikre en effektiv indsats over for de virksomheder, der enten ikke har vilje eller evne til at gøre det.

Med den fremtidige fokusering af kontrollen på problemområder og problemvirksomheder forventes der en styrket fødevarer sikkerhed i Danmark både i relation til importerede produkter og produkter fremstillet i Danmark.

Forligspartierne er enige om at iværksætte følgende tiltag som led i forliget :

- Indførelse af et mere risiko- og behovsorienteret tilsynskoncept.
- Kvalitetsløft i Fødevarekontrollen
- Øget efteruddannelse og kompetenceudvikling
- Styrkelse af Fødevarestyrelsens rejsehøld.
- Styrkelse af de juridiske kompetencer i fødevarekontrollen.
- Styrkelse af kontrollen af importerede fødevarer
- Styrket vejledning af virksomhederne
- Nye sanktionsmuligheder med påbud om rådgivning og uddannelse
- Tilpasning af Smiley-ordningen samt en informationskampagne om ordningen
- Målrettede kontrolkampagner rettet mod problemområder/virksomheder
- Oprettelse af en uafhængig klageinstans
- Forbedret mulighed for 3. parts certificering.
- Særlig indsats over for etniske virksomheder
- Styrket forbrugerklageadgang
- Gennemførelse af LEAN-projekt
- Effektiv metodeunderstøttelse.
- Nyt planlægnings- og ledelsessystem
- Modernisering af kødkontrollen ved risiko- og behovsorientering samt forbedring af arbejdstilrettelæggelsen og konkrete mål for forbedring af arbejdsmiljøet

Beskrivelse af aftalens indhold:

Med aftalen indføres et nyt tilsynskoncept, så fødevarekontrollens indsats baseres på en øget risiko- og behovsvurdering af de enkelte virksomheder. Det indebærer blandt andet, at der udføres flere tilsyn i de virksomheder, der udgør de største risici for fødevarer sikkerheden. Samtidig indføres der en incitamentsstruktur, der motiverer virksomhederne til at overholde reglerne dels ved at give dem mulighed for at opnå status som elitevirksomhed og få nedsat antallet af årlige tilsyn, og dels ved indførelsen af gebyrfinansierede opfølgende tilsyn hos alle virksomheder, der har fået indskærpelser.

Med aftalen sikres et kvalitetsløft i fødevarekontrollens arbejde. Det sker blandt andet ved øget efteruddannelse og kompetenceudvikling, øget specialisering, forbedret metodeunderstøttelse, mere tid til kontrolbesøgene, samt en prioritering af opgaver og tidsanvendelse ud fra det nye risiko- og behovsorienterede tilsynskoncept. Det er målet, at efteruddannelsen fordobles i aftaleperioden.

Forligspartierne lægger vægt på, at der med denne aftale afsættes de fornødne midler til at gennemføre en sådan indsats og henviser til bilag til aftale om fødevarekontrollen.

Fødevarekontrollens rejsehold med speciale i efterforskning og regnskabskontrol vil blive styrket, således at rejseholdet fremover vil have fast bemanning i alle tre fødevareregioner.

Der oprettes særlige juridiske specialenheder i Fødevarestyrelsens tre regioner med henblik på at sikre mere ensartethed og kvalitet i opfølgningen på overtrædelser samt at sikre en god håndtering af de vanskelige sager omkring påbud og sanktionering.

Importkontrollen styrkes, så indsatsen overfor importører, der trods indskærpelser fortsat overtræder lovgivningen, vil blive skærpet. Påbudsmulighederne udvides til, at importørerne kan blive påbudt at foretage laboratorieanalyser til dokumentation for fødevarernes sikkerhed som en del af deres egenkontrol.

De tilsynsførende skal fremover yde en styrket vejledning af virksomhederne om reglerens indhold, baggrund samt om mulige løsninger til overholdelse af lovgivningen.

Som ny sanktionsmulighed ved overtrædelse af lovgivningen indføres mulighed for at give virksomhederne et påbud om obligatorisk rådgivning og uddannelse. Endvidere skal mulighederne for indførelse af en klippekortsmodel, hvor næringsbrevet kan fratages, undersøges.

Smiley-ordningen tilpasses det nye risiko- og behovsorienterede tilsynskoncept, og der gennemføres en informationskampagne om ændringerne i Smiley-ordningen. Der introduceres en ny "elite-Smiley". Hvis en virksomhed lukkes midlertidigt af fødevarekontrollen, f.eks. på grund af skadedyr eller hygiejneproblemer, skal det fremgå af en streamer ved indgangspartiet til forretningen.

Som supplement til den ordinære kontrol gennemføres målrettede kontrolkampagner. Kontrolkampagnerne fokuseres mod afgrænsede områder – branchemæssigt, geografisk eller emnemæssigt – hvor der enten er mistanke om eller kendskab til problemer.

For at styrke Fødevarestyrelsens vejledningsindsats og sikre ens sanktionering af virksomhederne oprettes der en uafhængig klageinstans i Fødevarestyrelsen.

Fødevarer virksomheder med 3. parts certificering får status som elitevirksomhed. Der iværksettes et projekt for at belyse mulighederne for, at detailvirksomheder kan få bedre adgang til og motivation til 3. parts certificering.

Vejledningen til etniske virksomheder vil blive styrket. Der vil blandt andet i nødvendigt omfang kunne ydes bistand til oversættelse og tolkning.

Der skal være bedre muligheder for opfølgning på borgerhenvendelser om fødevarer problemer/virksomheder. Borgernes kendskab til klagemuligheder skal forbedres ved at der iværksettes en informationskampagne derom.

Der iværksettes et LEAN-projekt med henblik på at optimere nye arbejdsprocesser samt nye styrings- og planlægningsværktøjer i kontrolafdelingerne.

For at sikre en ensartet og effektiv kontrol af høj kvalitet udvikles nye værktøjer til planlægning og opfølgning for ledelse og medarbejdere, som kan understøtte det nye kontrolkoncept. Metodeunderstøttelsen forbedres ved udvikling af værktøjer og en forbedret planlægning af tilsynsaktiviteten. Samtidig gennemføres en opprioritering af den strategiske styring af fødevarer kontrollen.

Der iværksettes en række aktiviteter i kødkontrollen, der har til formål at modernisere kødkontrollen og gøre kontrolindsatsen mere risiko- og behovsorienteret samt forbedre arbejdsmiljø og arbejdstilrettelæggelse. Der skal i den forbindelse opstilles konkrete mål for forbedring af arbejdsmiljøet.

Økonomi

Med aftalen tilføres fødevarer kontrollen 24,1 mio. kr. i 2007, 66,0 mio. kr. i 2008, 60,5 mio. kr. i 2009 og 56,6 mio. kr. i 2010., *jf. tabel 1.*

Forligspartierne er enige om at finansiere aftalen med mereeffektiviseringsgevinster som følge af de selvejende institutioners frivillige tilslutning til indkøbsaftalerne i første fase af det statslige indkøbsprogram.

Aftalen om fødevarer kontrol vedrører ikke Fødevarestyrelsens øvrige aktiviteter, herunder veterinærkontrollen, idet dog det ekstra 2 procents effektiviseringskrav fra 2007 til 2008 som følger af friholdelse af effektiviseringskravet i 2007, bortfalder i sammenhæng med denne aftale.

Aftalens initiativer fordrer gennemførelse af en række lovændringer. Forligspartierne er enige om at tilvejebringe den nødvendige lovhjemmel.

Forligspartierne vil mødes hvert halve år for at følge op på aftalen.

Detaljeret oversigt over aftalens økonomi

	2007	2008	2009	2010
Nyt risiko- og behovsorienteret tilsynskoncept	14,9	35,5	34,5	33,9
- Ekstra tilsyn i højrisikovirksomheder	0,0	15,5	15,5	15,5
- Standardfrekvens for lavrisikovirksomheder (kiosker) på 0,5	0,0	0,9	0,9	0,9
- Færre tilsyn i elitevirksomheder	0,0	-14,2	-14,7	-15,3
- Kvalitetsløft i tilsyn	3,3	8,5	8,5	8,5
- Stikprøver i elitevirksomheder (10%)	0,0	2,0	2,0	2,0
- Opfølgende tilsyn ved anmærkninger	0,0	11,5	11,5	11,5
- Tilsyn ved ejerskifte og forbrugerklager	0,0	1,0	1,0	1,0
- Opstart af nyt tilsynskoncept – udgifter i 2007	8,3	0,0	0,0	0,0
- Kampagnepulje til problemområder/problemvirksomheder	0,9	3,8	3,8	3,8
- Særlig indsats over for etniske virksomheder	0,0	0,5	0,5	0,5
- Projekt om 3.parts certificering	0,5	0,5	0	0
- Styrkelse af importkontrollen	1,4	4,0	4,0	4,0
- Initiativer i forhold til elitevirksomheder	0,0	1,0	1,0	1,0
- Styrket opfølgning på borgerklager og informationskampagne	0,5	0,5	0,5	0,5
Tilpasning af Smiley-ordningen og øget information	1,5	1,0	0,0	0,0
- Tilpasning af Smiley-ordningen	1,5	0,0	0,0	0,0
- Informationskampagne om nyt koncept mv.	0,0	1,0	0,0	0,0
Øget specialisering og forbedret rådgivning	3,8	13,2	12,7	12,7
- Juridiske specialenheder i regionerne	1,5	5,0	5,0	5,0
- Styrkelse af rejseholdet	1,2	5,0	5,0	5,0
- Strategisk og effektorienteret styring	0,6	1,2	1,2	1,2
- Klageinstans i Fødevarestyrelsen	0,0	1,5	1,5	1,5
- LEAN-projekt	0,5	0,5	0,0	0,0
Forbedret kompetenceudvikling	0,0	8,5	5,5	2,5
- Kompetenceudvikling og mellemliderforløb	0,0	8,5	5,5	2,5
Forbedret metodeunderstøttelse	1,9	3,8	3,8	3,8
- Planlægningssystem	1,5	3,0	3,0	3,0
- Ledelsesinformationssystem	0,4	0,8	0,8	0,8
Engrosvirksomheder nyt tilsynskoncept	2,0	4,0	4,0	4,0
Omkostninger i alt	24,1	66,0	60,5	56,9
Gebyrfinansiering af opfølgende tilsyn ved anmærkninger	-5,7	-11,5	-11,5	-11,5
Gebyrfinansiering engrosvirksomheder	-2,0	-4,0	-4,0	-4,0
Gebyrfinansiering styrkelse af rejsehold	-1,0	-3,0	-3,0	-3,0
Nettofinansieringsbehov	15,4	47,5	42,0	38,4
Bortfald af ekstra 2 pct.'s effektiviseringskrav i Fødevarestyrelsen *)	0,0	10,5	10,5	10,5
Nettofinansieringsbehov inkl. bortfald effektiviseringskrav	15,4	58,0	52,5	48,9

*) Bortfald af det ekstra 2 procents effektiviseringskrav fra 2007 til 2008 som følger af friholdelse af effektiviseringskravet i 2007.

31. maj 2007

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

I dette bilag beskrives de enkelte elementer i forliget om fødevarekontrollen:

Nyt risiko- og behovsorienteret tilsynskoncept.....	2
Tilpasning af smiley-ordningen	8
Udvikling af styringskonceptet	9
Kompetenceudvikling og metodeunderstøttelse	10
Kødkontrollen.....	12
Lovgivning	14
Finansiering.....	15

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Nyt risiko- og behovsorienteret tilsynskoncept

Som led i en styrkelse af risiko- og behovsvurderingen i fødevarekontrollen gennemføres en række ændringer af tilsynskonceptet.

Risiko- og behovsorienteret kontrol

Der sker en øget behovs- og risikovurdering af den enkelte virksomhed, hvor virksomhederne inddeles i risikogrupper ud fra vurderingen af risici og kontrolbehov. Inddelingen består af 5 kategorier for detailvirksomheder, henholdsvis 1) ultralav risiko, 2) lav risiko, 3) moderat risiko, 4) middel risiko og 5) høj risiko. For engrosvirksomheder er der en yderligere kategori; 6) særlig høj risiko. Til hver risikogruppe knyttes en standardfrekvens for kontrolomfanget.

Elite-virksomheder

Til hver risikogruppe er knyttet en elitefrekvens for kontrolomfanget. Virksomheder, som har fået fire kontrolrapporter i træk uden anmærkninger, opnår status som elitevirksomhed. Dog kan engros-virksomheder med standardfrekvens på mere end fire kontrolbesøg om året først opnå elitestatus, når alle kontrolbesøg i det seneste år har været uden anmærkninger. Elitestatus bortfalder straks efter et kontrolbesøg med anmærkning. Virksomheden får herefter tildelt standardfrekvens.

Det vurderes, at virksomhederne vil kunne bruge deres elitestatus som en konkurrenceparameter, jf. også afsnittet om elite-smiley. For at fastholde elitevirksomhedernes incitament til at overholde lovgivningen, suppleres kontrolbesøgene med en risikobaseret stikprøvekontrol i 10 pct. af virksomhederne. Det vil efterfølgende blive drøftet med branchen, om der kan skabes yderligere incitamenter for virksomhederne til at ville opnå elitestatus udover at kunne ”brande” sig som elitevirksomhed, og for engrosvirksomhedernes vedkommende – at kunne nedbringe udgifterne til gebyrer.

Figur 1: Illustration af kontrolfrekvens i detailvirksomheder

Risikogruppe	Standardfrekvens	Elitefrekvens	Typiske brancher
Højrisiko-virksomheder	3	2 (efter 1 år uden anmærkninger) og 1 (efter 2 år uden anmærkninger)	<i>Detail:</i> Restauranter, catering, diner transportable og større institutionskøkkener
Middelrisiko-virksomheder	2	1 (efter 1 år uden anmærkninger)	<i>Detail:</i> Bagere og slagtere.
Moderatrisiko-virksomheder	1	0,5	<i>Detail:</i> Dagligvareforretninger, frugt og grønt.
Lavrisiko-virksomheder*	0,5	Ikke aktuelt	<i>Detail:</i> Kiosker
Ultralavrisiko-virksomheder**	0,20	Ikke aktuelt	<i>Detail:</i> Apoteker, helsekostbutikker, bodegaer, vinhandlere, cykelforretninger, keramikere etc.

* Særligt om lavrisikovirksomheder: Lavrisikovirksomheder får udover standardfrekvensen tilsyn ved ejerskifte, stikprøver, opfølgende besøg ved anmærkninger, samt ved forbrugerklager. Endelig er der afsat midler til, at der gennemføres kampagner over for disse virksomheder, i det omfang det skønnes fagligt relevant. Det er besluttet, at der i 2008 gennemføres en sær-

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

lig kontrolkampagne inden for området, således at det samlede gennemsnitlige tilsynsomsfang er på ca. ét tilsyn pr. lavrisikovirksomhed. Forligspartierne drøfter ultimo 2008 / primo 2009 resultaterne af denne særlige indsats og aftaler herefter den fremtidige kampagneindsats på området.

** Særligt om apoteker og helsekostbutikker: Tilsynsfrekvensen skal ses i sammenhæng med, at den særlige kosttilskudsenshed i Fødevarestyrelsen som supplement til de ordinære tilsynsbesøg udfører aktiviteter i form af besøg, kampagner, uddannelse, gennemgang af Internet-sider, tilbudsaviser, besøg på helsemesser mv. på kosttilskudsområdet. Området har ressourcer og aktivitet der svarer til, at der årligt kan gennemføres et tilsynsomsfang svarende til ca. ét tilsyn pr. virksomhed.

Figur 2: Illustration af kontrolfrekvens i engrosvirksomheder

Risikogruppe	Standard Frekvens	Elitefrekvens	Typiske brancher
Særlige højrisikovirksomheder 2	7	3 (efter 1 år uden anmærkninger) og 2 (efter 2 år uden anmærkninger)	<i>Engros u/b:</i> Frysehuse og lagerhoteller. <i>Engros m/b:</i> Hakket kød og kødproduktvirksomheder.
Højrisikovirksomheder	5	2 (efter 1 år uden anmærkninger) og 1 (efter 2 år uden anmærkninger)	<i>Engros u/b:</i> Kød og kødprodukter, engroshandel, indpakning. <i>Engros m/b:</i> Slagterier, kødopskæring.
Middelrisikovirksomheder	3	1	<i>Engros u/b:</i> Køle- og frostlagre, animalsk <i>Engros m/b:</i> Vegetabilsk produktion, f.eks. bryggerier og brødfabrikker.
Moderatrisikovirksomheder	1	0,5	<i>Engros u/b:</i> Vegetabilske lagervirksomheder. <i>Engros m/b:</i> Osteudskæringsvirksomheder.
Lavrisikovirksomheder	0,5	Ikke aktuelt	<i>Engros u/b:</i> Transportører, registrerede <i>Engros m/b:</i> Isværker.

Kontrollen med svindel med bl.a. gammelt kød øges betydeligt ved, at frysehuse og lagerhoteller får en standardfrekvens svarende til særlige højrisikovirksomheder, dvs. 7 kontrolbesøg om året. Der er behov for en særlig indsats netop i frysehuse og lagerhoteller, da det som hovedregel er her, at man finder fødevarer med en overskredet salgsdato. Denne indsats evalueres efter 2 år. Indsatsen skal ses i sammenhæng med styrkelsen af Fødevarestyrelsens rejsehold.

Gebyrbelagt tilsyn ved indskærpelser

Der gennemføres som udgangspunkt opfølgende kontrolbesøg på indskærpelser som følge af problemer med relation til fødevarer sikkerhed. Det vurderes at være relevant ved 90 pct. af indskærpelserne. De opfølgende tilsyn i detailvirksomheder gebyrpålægges.

Tilsyn ved ejerskifte

Der gennemføres opfølgende kontrolbesøg ved ejerskifte i elitevirksomheder og lavrisikovirksomheder.

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Uanmeldte versus anmeldte tilsynsbesøg

Som udgangspunkt er alle tilsyn uanmeldte. For visse virksomheder kan kontrollen dog med fordel gennemføres som en kombination af uanmeldte og anmeldte besøg. Dette gælder virksomheder, som har behov for styrket vejledning om baggrunden for og formålet med reglerne samt om mulige løsninger til overholdelse af lovgivningen, jf. afsnittene om styrket vejledning. Anvendelsen af anmeldte besøg forudsætter, at virksomheden som udgangspunkt har en standardfrekvens på mindst 3, dvs. højrisikovirksomheder i detailsektoren og engrosvirksomhederne i grupperne med standardfrekvens 3 eller derover. Der kan maksimalt gives ét anmeldt besøg pr. virksomhed pr. år. Elitevirksomheder i højrisikogruppen med 2 besøg pr. år får et anmeldt og et uanmeldt besøg.

Kvalitetsløft i tilsyn

Der skal ske et løft i kvaliteten i det enkelte kontrolbesøg, ved en prioritering af opgaver og den til rådighed værende tid ud fra det nye risiko- og behovsorienterede tilsynskoncept. Det gælder for alle kontrollens faser, dvs. både forberedelse, gennemførelse og opfølgning. Kvalitetsløftet skal bl.a. ske ved at:

- Den tilsynsførende får mulighed for at yde en bedre opgavevaretagelse blandt andet ved en styrkelse af vejledningen af virksomhederne om lovgivning og mulige løsninger, så flere overholder reglerne.
- Den tilsynsførende får mulighed for at gennemføre en grundigere kontrol af virksomhedernes egenkontrolprogrammer.
- Den tilsynsførende får mulighed for at gennemføre en bedre gennemgang af den hygiejnemæssige standard i virksomhederne.
- Den tilsynsførende får mulighed for at gennemføre en grundigere afdækning og en mere omfattende kontrol af de særligt vanskelige virksomheder og eller risikobehæftede virksomheder.

Disse løft i kvaliteten af kontrollen skal ses i tæt sammenhæng med initiativerne vedrørende kompetenceudvikling og metodeunderstøttelse.

Øget specialisering

Fødevarestyrelsen vil gennem specialisering skabe mere tid til kerneopgaven i kontrollen. Planlægning, registrering og sagsbehandling skal delvist frigøres fra kontrolpersonalet og udføres af specialiseret personale. Specialiseringen vil effektivisere opgavevaretagelsen og vil frigive tid for kontrolpersonalet til de udgående kontrolopgaver.

Juridiske specialkompetencer i regionerne

Der foretages en styrkelse af de juridiske kompetencer ved oprettelse af særlige juridiske specialenheder i Fødevarestyrelsens tre regioner for at sikre mere ensartethed og kvalitet i opfølgningen på de overtrædelser, som kontrollen afdækker. Disse tiltag vil medvirke til at forhøje kvaliteten i fødevarekontrollen og sikre en god håndtering af de vanskelige sager omkring påbud og sanktionering.

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Fødevarekontrollens rejsehold

Fødevarestyrelsens rejsehold med speciale i efterforskning og regnskabskontrol blev oprettet som udløber af mangelfuld kontrol i virksomheder, som handlede med dårlige fødevarer med overskreden sidste salgsdato. Rejseholdet har vist sig at være et særdeles succesfuldt tiltag. Rejseholdets synlige indsats formodes at have en forebyggende virkning overfor problemvirksomheder. Der gennemføres en styrkelse af fødevarekontrollens rejsehold, således at rejseholdet har fast bemanning i alle de tre regioner. En styrkelse af rejseholdet skal ses i sammenhæng med en intensiveret kontrol af frysehuse og lagerhoteller.

Styrket vejledning og dialog

Den tilsynsførende skal under det enkelte tilsynsbesøg i højere grad yde styrket vejledning til virksomheden om reglernes indhold, baggrund samt om mulige løsninger til overholdelse af lovgivningen. Virksomhederne kan forud for de kommende besøg kontakte de tilsynsførende med spørgsmål til lovgivning mv., f.eks. i forbindelse med ombygning eller produktionsomlægninger. Der skal således fremover være en langt mere intensiv dialog om problemstillingerne i virksomhederne.

Styrket vejledning til etniske virksomheder

Fødevarestyrelsen skal styrke vejledningen til etniske virksomheder. Fødevarestyrelsen vil opbygge de personalemæssige kompetencer med kendskab til de særlige forhold, der gælder for etniske virksomheder. Dette skal bl.a. ske i et samarbejde med Sammenslutningen af Etniske Erhvervsdrivende (SEE), som tidligere har bidraget positivt og konstruktivt til en øget indsats med at sikre egenkontrol og overholdelse af fødevarelovgivningen i etniske fødevarevirksomheder. Der vil blandt andet i nødvendigt omfang kunne ydes bistand til oversættelse og tolkning.

Egenkontrol

Offentlig kontrol af egenkontrollen skal fortsat være kernen i fødevarekontrollen. Branchekoder for egenkontrol skal derfor udbredes til flere virksomheder. Ultralavrisiko-virksomheder bliver dog undtaget fra krav om skriftlig dokumentation af egenkontrol. Kravene til egenkontrol i engrosvirksomheder uden behandling skærpes til gengæld. Auditering, som er en systematisk kontrol af virksomhedernes egenkontrolprogram, handlinger og egenkontrolresultater, vil som udgangspunkt være metoden til kontrol af virksomhedens egenkontrolprogram med henblik på at sikre, at egenkontrolprogrammet er dækkende for virksomhedens aktiviteter og risici samt tilstrækkeligt til at sikre at lovgivningen løbende overholdes.

Styrket brug af branchekoder

Branchekoderne og brancheorganisationers arbejde med fødevarer sikkerhed er et vigtigt værktøj i egenkontrollen. Fødevarestyrelsen skal øge den generelle vejledning i samarbejde med brancheorganisationer samt effektivt understøtte branchernes arbejde med branchekoderne, herunder især den løbende opdatering.

3. partscertificering af engrosvirksomheder

En række større virksomheder udfører egenkontrol inden for rammerne af internationalt anerkendte systemer til certificeret kvalitetsstyring. Systemerne indebærer, at en uafhængig 3. part gennemgår virksomhedens egenkontrol.

På den baggrund indføres, at alle fødevarevirksomheder med 3. partscertificering får en kontrolfrekvens svarende til en elitevirksomhed i samme risikogruppe. Kontrollen af fødevare-

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

virksomheder med 3. parts certificering tilrettelægges som offentlig audit af dokumentationen fra 3. parts kontrollen. Virksomheder med 3. parts certificering skal fratages elite-status ved konstaterede overtrædelser.

3. parts certificering af detail-virksomheder

Detailvirksomhederne har ikke i dag det samme incitament som engrosvirksomhederne til at lade sig 3. parts certificere, da certificering kræver betydelige investeringer og ofte sker af hensyn til eksport af fødevarer. Der iværksættes et projekt for at belyse mulighederne for, at detailvirksomheder kan få bedre adgang til og motivation til 3. parts certificering.

Ny sanktionsmulighed: Uddannelse og rådgivning

Fødevarestyrelsen råder over en bred vifte af sanktionsmuligheder, når kontrollen konstaterer overtrædelser af lovgivningen. Kontrollen skal anvende de sanktioner, der er nødvendige for at reglerne overholdes. Folketinget har med L28 af 20. december 2006 vedtaget skærpede sanktionsmuligheder for fødevarekontrollen.

Som en ny sanktionsmulighed ved overtrædelse af lovgivningen indføres nu mulighed for at give virksomhederne et påbud om obligatorisk rådgivning og uddannelse ved gentagne overtrædelser af fødevarelovgivningen. Sanktionen kan for eksempel ved utilstrækkelig egenkontrol bestå i, at virksomheden pålægges at betale for rådgivning i forbedring af dets egenkontrolprocedure samt pålægges uddannelse i egenkontrol og hygiejne. Rådgivning kan varetages af private konsulenter, mens uddannelse kan bestå i, at indehaveren eventuelt på ny skal gennemføre den obligatoriske hygiejneuddannelse (AMU). Det nødvendige lovgrundlag vil blive tilvejebragt.

Ny sanktionsmulighed: Klippekort

Som en yderligere sanktionsmulighed vil det blive undersøgt, om der er grundlag for at indføre en klippekortsmodel, således at overtrædelse af lovgivningen medfører et klip i næringsbrevet.

Ny uafhængig klageinstans

Klager over kontrollens afgørelser behandles i en uafhængig klageinstans, der skal overtage den centrale del af Fødevarestyrelsens (Mørkhøjs) opgaver i klagesager. Der oprettes til dette formål en intern klageenhed, som bliver formelt uafhængig af Fødevarestyrelsen. Ved en intern klageenhed muliggøres en fastholden af den faglige viden, som er forbundet med klagesagsbehandling i Fødevarestyrelsen.

Mikrobiologiske prøver

Anvendelsen af mikrobiologiske prøver i fødevarekontrollen er blevet evalueret flere gange siden 2000. Evalueringerne peger på, at der er behov for prioritering af de mikrobiologiske prøver. Dertil kommer, at den uafhængige ekspertgruppe har anbefalet, at der sker en reduktion og målretning af den mikrobiologiske prøveudtagning i fødevarekontrollen. Endelig kan det konstateres, at antallet af mikrobiologiske prøver er blevet reduceret væsentligt over de sidste par år.

På den baggrund gennemføres en målretning af de mikrobiologiske prøver, idet en væsentlig større andel af prøverne fremover udtages i centralt koordinerede projekter, samtidig med at den regionalt styrede prøveudtagning reduceres til et omfang, der svarer til behovet for analy-

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

tisk kontrol ved kontrolbesøg og forbrugerklager. Antallet af prøver til den mikrobiologiske kontrol vil blive fastholdt i samme omfang som i 2006.

Styrket importkontrol

Danske importører må i højere grad tage et selvstændigt ansvar for fødevaresikkerheden forbundet med importerede fødevarer. Importører af fødevarer fra udlandet (EU og tredjelande) skal sikre sig, at fødevarelovgivningen er overholdt. Egenkontrol for importører er et væsentligt element til at sikre beskyttelsesniveauet for forbrugerne i Danmark.

Fødevarestyrelsen vil øge kontrollen med importører, der trods indskærpelser fortsat overtræder lovgivningen.

Påbudsmulighederne udvides til at omfatte påbud om at anmelde ankomsten af de næste tre partier til Fødevarestyrelsen og påbud om at dokumentere partiernes mikrobiologiske og kemiske status.

Fødevarestyrelsen vil øge rådgivningen af importører med henblik på sammensætning af et relevant og dækkende egenkontrolprogram.

Fødevarestyrelsen vil løbende udpege fokusområder i relation til den udbyggede kontrol med risikoprodukterne hos importørerne. Aktiviteterne koordineres fra Fødevarestyrelsens centrale styrelse (Mørkhøj).

Kontrolkampagner

Som supplement til den ordinære kontrol gennemføres kontrolkampagner. Kontrolkampagnerne fokuseres mod afgrænsede områder – branchemæssigt, geografisk eller emnemæssigt -, hvor der enten er mistanke om eller kendskab til problemer.

Det er vurderingen, at kontrolkampagner er velegnede til at rette særlig fokus mod problemer på et afgrænset område og dermed får forbedret forholdene.

Fødevarestyrelsen samarbejder i regi af Fair Play med Skat, Arbejdstilsynet og andre myndigheder om særlige kontrolkampagner rettet mod mindre virksomheder. Fødevarestyrelsen deltager i den overordnede koordinering, mens det egentlige samarbejde om kontrollen udøves regionalt.

Tilbagetrækningsager

Tilbagetrækning ved fødevarekriser vil blive håndteret hurtigt og effektivt, så faren for forbrugerne begrænses mest muligt.

Fødevarestyrelsen har inden for de seneste år opprioriteret arbejdet i forbindelse med tilbagetrækning af fødevarer. Der er blandt andet etableret en særlig fødevareberedskabsenhed i Mørkhøj. Denne indsats skal nu følges op med nye procedurer for tilbagetrækningsager, herunder håndtering af de meget vanskelige sager som rejseholdet optrævler.

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Tilpasning af smiley-ordningen

Der vil i forlængelse af indførelse af det nye tilsynskoncept ske en tilpasning af smiley-ordningen.

Mere synlig offentliggørelse af Smiley-rapporten

Det er i flere undersøgelser dokumenteret, at forbrugere bruger smiley'en i valg af virksomhed. Jo mere synlig og tilgængelig kontrolresultaterne bliver, jo større må effekten formodes at være.

Smiley-rapporten skal fremover hænge synligt ved indgangspartiet til detailvirksomhederne, f.eks. på fordøren. Kontrolrapporten skal derudover være tilgængelig i virtuelle salgslokaler, som virksomheders hjemmesider, ved hjælp af link til Fødevarestyrelsens smiley-hjemmeside. Hvis en virksomhed lukkes midlertidigt af fødevarekontrollen, fx på grund af skadedyr eller hygiejneproblemer, skal det fremgå af en streamer ved indgangspartiet til forretningen. Der vil blive tilvejebragt den nødvendige hjemmel til disse ændringer.

Der vil blive udarbejdet et mærkat, som restauranterne frivilligt vil kunne bruge på deres spisekort til at orientere om deres smiley-status.

Offentliggørelse af Smiley-rapport afhængig af risiko

Kontrolrapporter fra virksomheder med ultralav kontrolfrekvens vil ikke længere skulle offentliggøres. Ultralavrisiko-virksomhederne får i stedet f.eks. en standardplakat, som oplyser, at virksomheden er undtaget for offentliggørelse. Plakaten skal hænges synligt ved indgangen.

Ny elite-smiley

Der introduceres en ny elite-smiley. Elite-virksomheder får en særskilt elite-smiley f.eks. i form af et større klistermærke med fire glade smil til ophængning ved indgangspartiet til deres virksomhed, der understreger, at virksomheden over tid overholder lovgivningen. Elite-smiley'erne vil fremgå af Fødevarestyrelsens smiley-hjemmeside, hvortil virksomheder med hjemmesider skal oprette link.

Kommunikation om ændringer af Smiley-ordningen

Der gennemføres en informationskampagne rettet mod forbrugerne om det nye kontrolkoncept og ændringerne i smiley-ordningen. Den praktiske implementering af ændringerne skal gennemføres i samarbejde med de relevante brancheorganisationer.

Bedre borgerservice

Borgerne oplyses via en informationskampagne om, hvilke forhold de som forbrugere bør være opmærksomme på i virksomheden, herunder information om hvornår og hvordan der bør rettes henvendelse til Fødevarestyrelsen, hvis der findes forhold i virksomheder, som kan compromittere fødevarer sikkerheden. Der sikres mulighed for, at Fødevarestyrelsen hurtigt og effektivt kan følge op på borgerhenvendelser.

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Udvikling af styringskonceptet

Forligspartierne noterer sig, at Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Fødevarestyrelsen i samarbejde gennemfører en udvikling af styringskonceptet i Fødevarestyrelsen ud fra nedenstående hovedpunkter:

Effekt- og kvalitetsmål i resultatkontrakten

Fødevarestyrelsens resultatkontrakt justeres til i større omfang at omfatte effekt- og kvalitetsmål med udgangspunkt i det nye kontrolkoncept. Der inddrages således både effekt- og kvalitetsmål i Fødevarestyrelsens resultatkontrakt med udgangspunkt i kvantificerbare målindekatorer, som knytter an til styrelsens overordnede målsætninger. I tilknytning til disse målindekatorer indarbejdes effekt- og kvalitetsorienterede resultatkrav. Der igangsættes en analyse af forudsætninger og konsekvenser ved forskellige målindekatorer og resultatkrav, inden de bringes i anvendelse i en resultatkontrakt.

Tilpasning af Fødevarestyrelsens budgetmodel

Der sker en tilpasning af Fødevarestyrelsens budgettildelingsmodel, så den dels tilpasses til det nye kontrolkoncept, dels udvikles til at blive mere dækkende for de opgaver, som Fødevarestyrelsens tre regioner skal udføre.

Nyt IT-værktøj til styrket ledelsesinformation

Der udvikles et IT-værktøj, så ledelsesinformationen får højere aktualitet, bliver mere fokuseret, mere dækkende og mere sammenhængende og som omfatter både aktiviteter og økonomi. Det vil forbedre ledelsens mulighed for tidligere – om nødvendigt – at foretage korrigerende handlinger.

Styrkelse af Familie- og Forbrugerministeriets styring af Fødevarestyrelsens indsats

Der gennemføres en styrkelse af Familie og Forbrugerministeriets grundlag for at foretage en strategisk og effektorienteret styring af Fødevarestyrelsens indsats.

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Kompetenceudvikling og metodeunderstøttelse

For at sikre at fødevarekontrollen foretages på et ensartet og højt kvalitetsniveau gennemføres en række tiltag i forhold til arbejdstilrettelæggelsen, gennem kompetenceudvikling og efteruddannelse, samt ved forbedret metodeunderstøttelse, herunder bedre planlægningsværktøjer og digitale redskaber.

Ny erhvervsrettet videregående uddannelse på fødevareområdet

Der er i februar 2007 nedsat et udvalg inden for fødevareområdet i regi af Undervisningsministeriet med repræsentanter fra ministerier, brancheorganisationer og faglige organisationer inden for fødevareområdet. Udvalget skal afdække nuværende og fremtidige udfordringer i fødevaresektoren. Udvalget skal særligt belyse behovet for en eventuel justering af de nuværende uddannelser samt fremkomme med forslag til nye uddannelser, herunder også relevante efter- og videreuddannelses tiltag. Udviklingen af nye uddannelses tiltag finansieres af globaliseringspuljen. Driften af en ny erhvervsakademiuddannelse eller professionsbacheloruddannelse vil skulle finansieres efter de sædvanlige taxameterprincipper.

Kompetenceudvikling - efteruddannelse

Der gennemføres et kompetenceløft af kontrolpersonalet i fødevarekontrollen, så der sikres fælles normer for opgavevaretagelsen. Kompetenceløftet vil ske efter en behovsorienteret model, som indeholder op til tre ugers efteruddannelse alt afhængig af kompetenceniveauet hos den enkelte medarbejder. Dermed skabes der grundlag for en mere ensartet opgavevaretagelse i fødevarekontrollen, og der vil være en betydelig positiv effekt på de øvrige kontrolaktiviteter¹. Det er endvidere målet, at efteruddannelsen fordobles i aftaleperioden.

Lederuddannelse

Der gennemføres et udviklingsforløb for alle mellemledere i fødevarekontrollen, samtidig med at det igangværende program for ledelsesudvikling i øvrigt gennemføres som planlagt.

Der gennemføres et pilotprojekt, som kan styrke evalueringskulturen i fødevarekontrollen. I den forbindelse skal ledelsens supervision af kvalitet i medarbejdernes arbejde løftes til et ensartet niveau.

Rekruttering

Fødevarestyrelsen vil arbejde for en aktiv og professionel rekruttering og markedsføring af fødevarekontrollen som attraktiv arbejdsplads. Der fastlægges derudover en seniorpolitik for medarbejdere over 55 år og gennemføres udvidede orlovsordninger for kødkontrollen.

¹ På kurserne vil der blive sat fokus på generelle kompetencer, herunder sociale og holdningsprægede kompetencer inden for rådgivning af virksomheder, "best practice" for det gode kontrolbesøg, mødet med virksomheden, konflikthåndtering og egen sikkerhed, dokumentation af kontrollen, ensartethed og personlig planlægning m.m. Derudover vil der blive sat fokus på en række faglige emner, f.eks. auditprincipper, anvendelse og kontrol efter branchekoder for egenkontrol, generelle forhold vedrørende egenkontrol, prøveudtagning, ensartethed i kødkontrollen, hygiejne, mikrobiologisk og kemisk fødevarsikkerhed m.m.

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Fødevarekontrollen som en attraktiv arbejdsplads

Fødevarestyrelsen skal fortsat via sin nærværstrategi arbejde på at reducere sygefraværet samt øge medarbejdertrivsel og arbejdsglæde. Fødevarestyrelsen skal sætte målsætninger for reduktionen af sygefraværet i fødevarekontrollen.

Metodeunderstøttelse

En bedre metodeunderstøttelse kan sikre en bedre ressourceudnyttelse og bedre kvalitet i fødevarekontrollen. Fødevarestyrelsen stiller i dag en række værktøjer, herunder elektroniske redskaber, til rådighed for kontrolpersonalet. Der er behov for at forbedre disse værktøjer og udvikle nye.

Med henblik på at opnå en metodeunderstøttelse der i endnu højere grad end i dag er tilpasset kontrolpersonalets behov i den udgående kontrol gennemføres en række forbedringer: Der etableres en ensartet ramme for indhold og sprog i vejledninger. ”Best practice” formidles i kataloger på kerneområder. Der udarbejdes tjeklister på specialområder. Vejledninger gøres mere tilgængelige på intranettet ved bedre søgefaciliteter. Kontrolrelevant materiale lægges på hver kontrolmedarbejders bærbare PC i det digitale tilsyn, hvorved materialet opdateres automatisk ved log-on. Og brugergrænsefladen for Fødevarestyrelsens brev-standarder gøres mere overskuelig og brugervenlig.

Fødevarestyrelsen har uden for aftalen afsat midler til en opgradering af det nuværende ESDH-system, som kan sikre den tilstrækkelige funktionalitet i IT-plattformen.

Nyt planlægningsredskab

Fødevarestyrelsen skal udvikle værktøjer til planlægning og opfølgning for ledelse og medarbejdere, som kan understøtte det nye kontrolkoncept. I den forbindelse skal der anskaffes et planlægningsværktøj, der giver mulighed for, at ledelsen på årsbasis kan planlægge kontrolaktiviteten i den enkelte region og kontrolafdeling. Redskabet skal kunne benyttes til planlægning i forhold til den enkelte tilsynsførende og understøtte et nyt tilsynskoncept. Planlægningsværktøjet skal desuden fungere som et dag til dag planlægningsværktøj for den enkelte tilsynsførende

IT-understøttelse og øvrige redskaber ved tilsynsbesøgene

Det nuværende ”det digitale tilsyn”, der anvendes af de tilsynsførende ved kontrolbesøgene på virksomhederne, skal forbedres og videreudvikles. Videreudviklingen skal blandt andet omfatte prøveudtagning og tjeklister på specialområder, herunder sikre at der bliver ført kontrol med alle lovgivningsområder.

Mulighederne for at opnå særlige parkeringstilladelser tæt på virksomhederne skal undersøges, og der skal ses på forbedringsmuligheder af de manuelle værktøjer der anvendes under tilsynet fx termometre, ligesom man vil arbejde på og undersøge muligheden for, at spraymaling i forbindelse med destruktion af fødevarer indføres.

Gennemførelse af LEAN-projekt

Der iværksættes sideløbende med de øvrige initiativer et LEAN-projekt med henblik på at optimere de nye arbejdsprocesser og nye planlægnings- og styringsværktøjer yderligere. Projektet skal gennemføres med udgangspunkt i en enkelt kontrolafdeling.

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Kødkontrollen

Med henblik på at modernisere kødkontrollen og gøre kontrolindsatsen mere risiko- og behovsorienteret samt forbedre arbejdsmiljø og arbejdstilrettelæggelse gennemføres en række aktiviteter i kødkontrollen.

Arbejdsmiljø og sygefravær

Slagterierne er industrivirksomheder, som generelt har mange problemer med det fysiske arbejdsmiljø. Det involverer også kødkontrollen, hvor sygefraværet er relativt højt i forhold statens gennemsnit. Arbejdsforholdene for kødkontrollen adskiller sig væsentligt fra statens og dermed også Fødevarestyrelsens arbejdspladser. Det er Fødevarestyrelsens klare mål at øge trivsel, forbedre arbejdsmiljø og reducere sygefravær i kødkontrollen.

Der iværksættes en ambitiøs plan for håndtering af de arbejdsmiljømæssige forhold i kødkontrollen. Planen skal indeholde målsætninger for:

- forbedringer af det fysiske og psykiske arbejdsmiljø,
- effektmål omhandlende arbejdsulykker,
- reduktion af sygefraværet, og
- forbedringer i relation til arbejdspladsvurderinger mv.

Lederudvikling

Programmet for lederudvikling i kødkontrollen gennemføres som planlagt, og nærværstrategien gennemføres som planlagt.

Rotations- og kombinationsarbejde

Sygefraværet i kødkontrollen kan kædes sammen med kødkontrollens ensidigt, gentagne arbejde. Fødevareregionerne vurderer mulighederne for at øge rotationsarbejdet for både tilsynsfunktionærer og dyrlæger inden for kontrolafdelingerne for på den måde at opnå større variation i kontrolpersonalets daglige arbejde.

Der gennemføres et pilot-projekt om kombinationsstillinger for tilsynsfunktionærer og dyrlæger.

Pilotprojekt om visuel kødkontrol

Organisering af kødkontrollen har betydning for kvalitet og økonomi.

Der gennemføres et pilot-projekt om visuel kødkontrol af slagtesvin. Et pilot-projekt om semi-visuel kødkontrol af slagtesvin gennemføres, hvis det med fordel kan kombineres med projektet om visuel kødkontrol. Dermed vil mulighederne for at tilrettelægge arbejdet mere hensigtsmæssigt i forhold til hygiejne, arbejdsmiljø, økonomi og kontrollens formål blive undersøgt.

Projektet skal danne grundlag for fornyelse og udvikling af kødkontrollen i retning af mere risiko- og behovsorientering. Forligspartierne drøfter, hvorvidt der skal igangsættes nye tiltag i lyset af projektets erfaringer.

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Økonomi i kødkontrollen

Slagteriet bestemmer produktionens omfang og tilrettelæggelse, mens Fødevarestyrelsen leverer den nødvendige kontrol. Kødkontrollen udgør en væsentlig del af omkostningerne i slagteriproduktionen. Erhvervet er derfor særligt opmærksomt på omkostningsniveauet i kødkontrollen.

Omkostningsniveauet i kødkontrollen afhænger bl.a. af omfanget af aften- og natarbejde, slagtetal og ændringer i produktionsforløb. Det vil være et hensyn at optimere økonomien i kødkontrollen.

På den baggrund udvikles en ny model for fastsættelse af kontrolomfanget og personalesammensætning for kødkontrollen.

Endvidere igangsættes udvikling af bedre værktøjer til styring af økonomi, personaleadministrative forhold og kontrol med henblik på at forbedre effektiviteten i kødkontrollen.

Det er målet, at der kan opnås en løbende effektivisering af kødkontrollen svarende til 2% om året. Dette vil dog forudsætte produktionsmæssig og kontrolmæssig stabilitet. Da slagterierne selv betaler omkostningerne ved kødkontrollen, vil realiseringen af en sådan effektivisering betyde en tilsvarende reduktion af gebyrerne.

Internationalt samarbejde

Fødevarestyrelsens bidrag til det internationale arbejde i Codex Alimentarius og EU kan påvirke rammerne for kødkontrollen i Danmark. Fødevarestyrelsen fortsætter indsatsen i det internationale samarbejde. Der opretholdes tæt kommunikation med erhvervet om det internationale samarbejde.

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Lovgivning

Gennemførelse af aftale om fødevarekontrollen forudsætter følgende lovændringer:

- Hjemmel til påbud om rådgivning af ekstern konsulent. Ændring af fødevarelov.
- Hjemmel til påbud om efteruddannelse. Ændring af fødevarelov.
- Hjemmel til påbud om anmeldelse af partier. Ændring af fødevarelov.
- Hjemmel til at oprette intern klage-enhed. Ændring af fødevarelov.
- Hjemmel til at opkræve gebyr af opfølgende kontrolbesøg på indskærpelser. Ændring af betalingsbekendtgørelse.
- Hjemmel til at alle regler tæller med i smiley. Ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af kontrolresultater.
- Hjemmel til at kræve ophængning af kontrolrapport et bestemt sted i virksomhed, klistermærke til fordør samt link fra virtuelle salgssteder. Ændring af fødevarelov og bekendtgørelse om offentliggørelse af kontrolresultater.
- Hjemmel til at undlade at offentliggøre kontrolresultater fra ultralavrisiko-virksomheder. Ændring af fødevarelov.

Bilag til forlig om fødevarekontrollen

Finansiering

I finansieringen af flerårsaftale for politiet og anklagemyndigheden 2007-2010 indgik 100 mio. kr. årligt som følge af de selvejende institutioners indkøb på indkøbsaftaler i første fase af indkøbsprogrammet. Potentialet herved skulle i henhold til aftalen endeligt fastlægges ved en analyse i foråret 2007.

Analysen er gennemført og påviser et potentiale på 215 mio. kr. i 2008 stigende til 231 mio. kr. i 2010 ved de selvejende institutioners indkøb på de nye statslige indkøbsaftaler vedrørende kontormaskiner, kontorvarer, kontormøbler og computere. Der er således et merpotentiale på 115 mio. kr. i 2008 stigende til 131 mio. kr. i 2010 udover de 100 mio. kr. årligt, som medgår til finansiering af politiaftalen.

Parterne er enige om, at 58,3 mio. kr. årligt af merprovenuet bidrager til finansiering af fødevarekontrollen. Den samlede besparelse udgør således 158,3 mio. kr. årligt, som indbudgetteres på FFL2008.

De resterende 57 mio. kr. i 2008 stigende til 73 mio. kr. i 2010 forbliver i de selvejende institutioner henset til deres særlige karakter. Hermed får de selvejende institutioner også et betydeligt incitament til at anvende de nye statslige indkøbsaftaler for dermed at kunne nyttiggøre effektiviseringspotentialet.

De selvejende institutioner forpligtes ikke til at anvende de statslige aftaler, men tilbydes at tilslutte sig på frivillig basis.